

Večernik

Leto III. (X.), šte. 240

Maribor, ponedeljek 21. oktobra 1929

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljan na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zmaga razsodnosti

HUGENBERGA, VODJO NEMŠKIH NACIJONALCEV, ČAKA Z NJEGOVO BORBO PROTI YOUNGOVEMU NAČRTU POPOLN PORAZ. — VEČINA NARODA PROTI.

BERLIN, 21. oktobra. Kljub tihi in živahni agitaciji za vpis volilcev za plebiscit, ki ga zahteva Hugenberg o Youngovem načrtu, se že sedaj jasno vidi, da se bo Hugenbergova inicijativa izjalovila ob zdravem razumu nemškega naroda. Volilne liste bodo v smislu določil razstavljene 14 dni. Vendar pa je že sedaj izven vsakega dvoma, da se bo akcija ponesrečila. Dočim se je vpisovanje volilcev o priliki prejšnjih ljudskih inicijativ od dneva do dneva stopnjevalo, pa je sedaj ravno obratno.

V Berlinu je glasovalo v sredo za Hugenbergov načrt 20.110 volilcev, v četrtek 17.650, v petek 15.985. Enak je položaj tudi v drugih velikih mestih, kjer je bilo mogoče samo nekaj tisoč ljudi pridobiti za načrt nemških nacionalcev.

Zato je veliko vprašanje, kje bo vzel Hugenberg potrebne 4 milijone glasov, da izsili svojo zahtevo. Najtežji udarec pa je zadala Hugenbergovi kampanji izjava državnega predsednika Hindenburga, ki je zlasti § 4 o plebiscitu ter vse politične napade proti njegovi osebi z vso odločnostjo zavrnil in se postavil na stran državne vlade. Hindenburgova izjava je silno učinkovala na velik del volilcev nemško-nacionalne stranke, tako da je na tisoče odklonilo podpis. Da je Hugenbergovo akcijo smatrati že za zavoženo, dokazujejo že tudi govori posameznih nemškonacionalnih govornikov, ki gredo že preko okvira plebiscitne zahteve in so zahtevali smrtno kazen za vse one državne ministre, ki bi podpisali Youngov načrt.

Dva pomočnika notranjega ministra

BEOGRAD, 21. oktobra. Za pomočnika notranjega ministra generala Živkovića sta imenovana podban primorske banovine in bivši veliki župan dr. Ivo Perović ter doseđani vodja oddelka za zaščito države, Dobroslav Matković.

Proces proti univ. prof. Jovanoviću

BEOGRAD, 21. oktobra. Pred državnim sodiščem za zaščito države se je pričel danes proces proti beograjskemu vseučiliškemu profesorju, dr. Dragoljubu Jovanoviću, ki je v svojem predavanju »Razlika v psihi našega seljaka« kritiziral današnji državni red. Obtožba se opira na § 3 in 4 zakona o zaščiti države. Ker dve glavni priči nista prišli k razpravi, je bil proces sporazumno med senatom, državnim odvetnikom in braniteljem za nedoločen čas odgoden.

Rektorji univerz pri prosvetnem ministru

BEOGRAD, 21. oktobra. Včeraj so posetili ministra prosvete rektorji ljubljanskega, zagrebškega in beograjskega vseučilišča, ki so mu izročili načrt vseučiliškega zakona ter razložili obenem svoje mišljenje o načinu, kako naj se uredi prejemki vseučiliških profesorjev in strokovnega osebja na univerzah. V isti stvari so intervenirali tudi pri finančnem ministru dr. Švrljugi.

Pred ustavitvijo vseh slovenskih listov na Primorskem

TRST, 21. oktobra. Po generalni ustavitvi vseh slovenskih novin, revij in publikacij na Primorskem, je dovolil kasneje Mussolini, kakor znano, izhajanje samo trem listom in sicer tednikoma »Novemu Listu« in »Istarskemu

člinske justice na vseh koncih in krajih in v zadoščenje nam mora biti ta enodušnost svetovne javnosti v ožgled oštudni gonji, ki jo je v teh dneh fašistični tisk uprizoril proti našemu narodu in proti naši državi. Tudi za fašistična zlodela pride dan povračila.

Listu« ter mesečniku »Družici«. Zadnje čase pa so pričeli italijanski listi zopet objavljati hujskajoče članke, v katerih se naglašalo, da ni več potrebno, da bi se čitala v Julijski Krajini tiskana slovenska in hrvaška beseda, češ, da zna vsakdo italijanski in lahko zato čita italijanske liste. Radi tega se splošno pričakuje, da bo v kratkem izdan odlok, ki bo odredil ustavitve tudi še zadnjih ostankov slovenskega tiska na Primorskem. Fašistični listi napovedujejo to že nekaj dni.

Potres v Čile

LONDON, 21. oktobra. Mufted Preß poroča iz Santiaga, da je močen potres v provinci Panpan, v državi Čile povzročil ogromno škodo. Porušilo se je mnogo hiš in ubitih je bilo več oseb. Potres so močno čutili tudi v Artofagaili, kjer pa k sreči človeških žrtv ni bilo.

Protifašistovski izgredi v Bruslju

BRUSELJ, 21. oktobra. Radi usmitive v Pulju je priredila tukajšnja protifašistovska organizacija velike demonstracije, ki so prišle tako nepričakovano, da so bile vse šipe na oknih poslaništva že razbite, še predno je mogla intervenirati policija. Več kamnov je padlo tudi v jedilnico poslanika Durazza. Demonstranti so dalje oddali tudi več streliv. Zunanji minister Hymans je izrekel italijanskemu poslaniku imenom belgijske vlade svoje obžalovanje radi dogodkov, ki so se pripetili.

POINCARE ZOPET OPERIRAN.

PARIZ, 21. oktobra. Bivši ministrski predsednik Poincare je bil danes v drugič uspešno operiran.

CESARICA CITA V BRUSLJU.

BRUSELJ, 21. oktobra. Prva avstroogrška cesarica Zita je prispela z vsemi svojimi otroci in vsem spremstvom v Bruselj in se pod imenom kneginje Büssel incognito nastanila v gradu Steenockerzel. S tem je tudi vzgoja njenih otrok v belgijskem duhu zadržana, kakor je zahtevalo to tudi del legitimistov.

Ubijanje davčnih iztirjevalcev v Rusiji

RIGA, 21. oktobra. Kakor se poroča iz Moskve, je sovjetska policija v okraju Borisov-Pavlovsk pri Kijevu v Ukrajini, izvršila velik lov na neko žensko, ki je na čelu neke tolpe pobijala po vsem okraju davčne organe in druge zastopnike sovjetskih oblasti. Pokazalo se je, da je ta ženska bivša grofica Lednleka iz stare rusinske plemiške rodbine, ki je organizirala veliko pasivno rezistenco proti iztirjevalcem davkov. Veliko število sovjetskih davčnih organov je izginilo brez sledu in se domneva, da so jih pomorili pomagači Ledinske. Grofica je vodila tolpo osebno in je nosila pri svojih pohodih vedno moško obleko.

RUSIJA PRIZNALA NOVEGA VLADARJA V AFGANISTANU.

MOSKVA, 21. oktobra. Sovjetska vlada je že priznala novi režim kralja Nadir Kana v Afganistanu.

UMAKNjena NAREDBA JAPONSKE VLADE.

TOKIO, 21. oktobra. Vsled nepričakovane odpora po vsem Japonskem, je vlada umaknila svojo odredbo, s katero so bili zmanjšani prejemki državnih nameščencev za 10 odstotkov.

Seznam o pridobinskih davčnih zavezancih in davčnih osnovah.

Seznamek o pridobinskih davčnih zavezancih in davčnih osnovah je razgrnjen v poslopiju mestnega magistrata na vpogled davčnim zavezancem skozi 8 dni in sicer od 19. do vštvešega 26. oktobra med uradnimi urami. Zavezanci se opozarjajo na sledeče: Seje davčnega odbora se bodo vršile od 29. oktobra do vštvešega 13. novembra s pričetkom ob 8. uri. Razpravljalo se bo v vrstnem redu, ki je razviden v 4. razpredelu seznama. Seje odbora so tajne. Prisostvovati jim sme samo davčni zavezanec ali njegov zastopnik, odnosno pooblaščenec. Kot zastopnik davčnega zavezanca sme priti pred davčni odbor mož za ženo, žena za moža, oče ali mati za otroke in otroci, starejši od 18 let, za starše, zadrugar za zadrugarja kakor tudi vsakdo, ki se ne bavi obrtoma ali za plačo s takim poklicem, toda s pravičnim pooblastilom. Kot pooblaščenec s pravičnim pooblastilom ali s pooblastilom pred davčnim odborom smejo prihajati za davčnega zavezanca samo odvetniki, javni beležniki (notarji) ali pooblaščenil finančno pravni zastopniki. Finančnopravni zastopniki smejo biti samo oni, ki so dovršili (diplomirali) pravno fakulteto in službovali najmanj 15 efektivnih let v davčni stroki. Dovolilo za opravljanje finančnopravnega zastopstva daje minister za finance. Finančnopravni zastopniki smejo voditi spore po tem zakonu tudi pred upravnimi sodišči. Za pravne osebe smejo prihajati pred davčni odbor njih predstavniki, odnosno pooblaščenec predstavnikov, za osebe pod skrbstvom in zasebno pa njih skrbnik, zastopnik, branitelj (konkurzni upravnik).

Nezgoda pri delu.

Včeraj popoldne je 26letni zidar Josip Letonja v Kamnici pomagal znanec pri podiranju nekega drevesa. Nesrečni slučaj je hotel, da je Letonja prišel pod padajoče drevo, ki mu zlomilo levo nogo. Rešilni oddelek ga je prepeljal v bolnico.

Enodušno kakor redko kedaj

je široka javnost vsega civiliziranega sveta presodila in obsodila justični zločin, ki ga je zagrešila fašistična Italija v Pulju. Da se je v nas zavednih Jugoslovenih ob zločinskem aktu zločinske italijanske justice vse uprlo, da nam je zavrela kri in da je spontano šel plameneč protest po vsej naši državi kakor velik ogenj, kdo bi se temu čudil? Da je akademska omladina v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Skoplju in Subotici dvignila svoj glas proti brezčutni krvoželjnosti fašizma, je samoobsebi umevno, saj je baš mladina vedno in povsod najživahnejši mentor javne vesti in javnega mnenja. In kdo se naj čudi, če se je tudi vse ostalo naše prebivalstvo v centrih našega življenja, Ljubljani, Splitu, Dubrovniku, Novem Sadu, Osijeku, Nišu in nešteti drugih mestih pridružilo protestom zoper fašistično osvetoželjnost in krvoželjnost in se klanja manom mučenika Vladimira Gortana? Na nvo je v marsikateri duši pri nas za žarela iskrica ljubezni in skrbi za usodo naših bratov onstran meje, ki v težkih mukah molče nosijo svoj križ na Golgato.

Se bolj nego enodušnost v naši jugoslovenski javnosti pa naš mora navdajati z zadoščenjem dejstvo, da se nam je v protestu proti barbarstvu dvatisočletne kulture pridružil tudi ves ostali civilizirani svet. Nemci naše države so po svojem oficijelnem zastopstvu poslali sporočilo, da obsojajo puljski justični umor. Časopisje v Avstriji brez izjeme obsoja strašno prelitje krvi mladega Gortana ter povdarja, da pomeni Gortanova smrt krst jugoslovenske iredente v Istri in ostalih slovenskih delih Italije. Časopisje Nemčije primerja usodo Nemcev v Italiji z usodo tamošnjih Slovanov in istotako obsoja puljsko sodbo in eksekucijo.

Vsi češkoslovaški listi so prinesli obširna poročila o Gortanovem slučaju in obsodili fašistično prelivanje krvi. Praško glasilo soc. demokratske stranke »Pravo Lidu« v daljšem članku ostro napada Mussolinija in njegov režim in pravi, da je sodišče izreklo sodbo po naročilu z višjega mesta, ker je fašistični tisk že vnaprej predpisal, da se bo izvršilo ustrjeljenje. Fašistični režim meni, da bo s streljanjem in z drakonskimi kaznimi oplašil slovensko prebivalstvo in tudi Jugoslavijo, ker je jasno, da se je vodil proces z izzivalnim namenom proti Jugoslaviji. — Fašizem se je pokazal v pravi luči in dokazal, kako je praktično razumeti Mussolinijeve fraze o prijateljskih razmerah z Jugoslavijo.

Enako ostro obsojajo puljski dogodek francoski, angleški in švicarski listi. Ženevska »Tribune de Geneve« v posebnem članku govori o Gortanovi obsodbi in povdarja, da slučaj spominja na rusko Čeko. Italija, ki svojim narodnim manjšinam v Istri in Trentinu ne priznava nobenih manjšinskih pravic, pa na drugi strani neprestano intervenira v korist svojih podanikov v Tunisu in Franciji in vsešava v notranje zadeve balkanskih držav.

Tako vidimo obsodbo fašistične zlo-

Mariborski in dnevni drobiž

Kraljeva zahvala Mariboru

Častni odjutanč Njeg. Vel. kralja Aleksandra, g. divizijski general v pokoju, Rudolf Maister, je prejel od ministra dvora, B. Jeftiča, sledečo kraljevo zahvalo:

»Gospod general! Z iskrenim zadovoljstvom je Njeg. Veličanstvo kralj prejel Vaše udane pozdrave in rodoljubne izraze udanosti, izražene mu v imenu narodnih in kulturnih društev v Mariboru o priliki izpremembe imena in nove razdelitve države na banovine, ter mi je blagovoliло naročiti, da Vam izjavim Njegovo iskreno zahvalnost. Minister dvora: B. Jeftič.«

Uboj v St. Jakobu v Slov. goricah

V soboto zvečer je bil pri St. Jakobu v Slovenskih goricah zaklan delavec Jakob Jelen, kar je vzbudilo v bližnji okolici veliko razburjenje. Uboj je bil izvršen na naslednji način: Pri posestniku Poljancu so pri njegovi viničariji Ročiči obhajali likof. Delavci so se nekoliko napili in staro sovraštvo med Šimrikom Štrbalom in Jakobom Jelenom je priklopelo ponovno na dan. Po kratkem prepiru je Štrbal potegnil nož in ga zabodel Jelen v prsi. Jelen je kmalu nato izdihnil radi izkrvavitve.

Truplo umorjenega so prenesli v mrtvašnico v St. Jakob v Slov. gor., kamor bo danes popoldne odšla sodna komisija z zdravniki in bo truplo obducirala.

O gospodinjskih šolah za kmetiška in delavska dekleta

Ker se v zadnjem času mnogo govori in tudi piše o gospodinjsko-nadaljevalnih šolah, bo starše takih deklet, ki pridejo za gospodinjsko šolo v poštev, gotovo zanimalo, kakšen je ustroj teh šol in koliko stane pouk. Pouk ne stane nič, le za skupno hrano t. j. za 22 obedov in prav toliko južin prispevajo učenke kolikor potrebno, bodisi v denarju bodisi z živili. Šola traja namreč po pravilih 22 tednov, vsak teden po en celi dan ali po dva pol dneva. Na naši šoli imamo ta gospodinjski pouk ob nedeljah od 8. zjutraj do 4. popoldne. Predpoldne kuhamo, največ kmečka jedila, včasih še kakšen priboljšek, ki ga zmore tudi preprosta hiša za nedelje in praznike, za bolnike, goste. — Dekleta se uče pravilno ravnanje z živili in jih skuhati ali speči v okusno in tečno jed. Pri pospravljanju kuhinje in učilnice dobe učenke potrebne nasvete glede snage in reda na domu. Podajo se jim tudi najnovejša navodila za ohranitev in gojitev zdravja, za prvo pomoč v nesreči, o negi bolnikov in otrok i. dr. Tudi glede živinoreje, zlasti glede perutnarstva, o pridelovanju in shranjevanju zelenjadi in gojenju cvetic dobe mladenke podbudo in nasvete. Popoldne pa odpade po par ur na šivanje. Najprej krpamo, vadimo šivanje z roko in na stroj, nato pa deloma preprosto perilo. Da se imamo pri tem dobro, da zapojemo kako lepo narodno pesem, je pač samoobsebi umevno, saj se čutijo dekleta kakor pri svojih mamicah na lastnem domu. Starši, kjerkoli imate na šoli učiteljico, ki se je v ta namen izučila v posebnem učnem tečaju, ne zamudite prilike, da si pridobite tako gospodinjsko šolo. Posvetujte se z onou učiteljico in g. nadučiteljem, sestavite šolski odbor in pošljite nemudoma prošnjo, zdaj še oblastni samoupravi v Maribor, za ustanovitev šole, ki bo, kakor trdno upamo, v dobrobit naših prihodnjih slovenskih gospodinj in mater. A. M.

Smrtna kosa.

V soboto je preminula v Wildenrainerjevi ulici št. 16 v Mariboru 65 letna zasebnica Zofija Gvajc, sestra akad. slikarja in profesorja Antona Gvajca ter nadgeometra g. Josipa Gvajca. Pokojnica je rada podpirala siromake in je bila splošno priljubljena. Danes so jo položili k večnemu počitku. Bodi ji ohranjen blag spomin, žalujemo naše iskreno sožalje!

Nekaj o točnosti

Slovenci kaj radi povdarjamo svojo kulturnost. Če ista res, kje eksistira, jo moramo tudi opaziti. Trditev, da jo opazujemo najbolje pri vseh javnih prireditvah in to pri prirediteljih na eni in pri občinstvu na nasprotni strani, najbrž ni predaleč od resnice. Izobražen ali kulturni človek se splošno zaveda, da ima do človeške družbe gotove, splošno v navadi obstoječe dolžnosti, katerih se mora držati, dasi niso pisane in ne potrjene od nobene vlade. Ni potreba govoriti o obleki, kretnjah in govoru, vse to je poglavje zase. Nekaj drugega je, česar se naše občinstvo ne more privaditi, in proti čemur greši z neverjetno doslednostjo, namreč točnost. Prireditelj naj se začne ob tej uri, toda ravno v tem času sili še največ občinstva v dvorano in še in še jih vidiš priti in namesto na napovedan čas, se mora vse začeti kdo ve kdaj pozneje. In še med prireditvijo se sili ta in oni skozi goste vrste, stoli ropotajo, dame in gosposdije vstajajo nevoljni, prireditelji postajajo nervozni in ves pričakovani užitek je pokvarjen. Tudi tu se vidi kos kulture. Tudi točnost naj se vpoštevava. Naj gre gledat kdo v druga mesta, kako se drže vsi ure! Marsikateri je že vprašal: »Zakaj moramo mi, ki smo točni, čakati na zamudnike?« Kdor ni točen, si naj sam pripiše škodo. Petsto in še več ljudi čaka, da še pride ta in oni, to ni taktno od podjetja in mora enkrat nehati. Kako je pri vseh koncertih, je že vsakdo videl. Najhujše je za pevce, ker ne znajo ob napovedani uri koncerta, ali je bilo vredno, da so toliko časa truda in dela žrtvovali. Čas je tu, da se pokaže dela plod, a kogar od nikoder ni, je točnost našega občinstva. Kdo bi se jim čudil, če postanejo nervozni? Isto je pri gledališčih. Tam je zdaj red. Vsak obiskovalec je hvaležen vodstvu, da je točno. Zato bodimo točni tudi mi! —

Kje bodo linijski užitniški uradi in čuvajnice?

Predlog mestnega knjigovodstva o novih občinskih nakladah: užitni in uvoznini predvideva 11 linijskih užitniških uradov in 8 čuvajnic. Linijski užitniški uradi bodo na dohodih: na Koroški cesti, v Vrbanovi ulici, na Aleksandrovi cesti z užitniško patroljo v Tomšičevem drevo-redu, na glavnem kolodvoru za osebni promet, na Meljski cesti, na Pobreški cesti, na Tržaški cesti, na Radvanjski cesti in na Ruški cesti. Na ostalih vhodih bodo postavljene čuvajnice in sicer: V Trubarjevi ulici ob poti na Kalvarijo in ob mestnem parku pri cesti k Trem ribnikom, čuvajnica ob mestni meji v Einspielerjevi ulici, Ob brodu preko Drave, čuvajnica ob mestni meji na Betnavski cesti in na Pohorski poti ter čuvajnici v Tvorniški ulici in ob Dravski brvi. — To zadevne investicije bodo presegle milijon dinarjev, amortizacija pa letno okrog 120.000 Din. Nepričakovani izdatki so preračunani na 180.000 Din.

Smrt trgovca Franceta Vrhunca.

Snoči, ob 10. je preminul v mariborski splošni bolnici trgovec g. Franc Vrhunc, ki se je o priliki avtomobilske katastrofe na državnem mostu smrtno nevarno ponesrečil. Bil je od dneva nesreče 11. tm. skoro neprestano v nezavesti. Včeraj je nastopilo vnetje možgan in je bolnika končno smrt rešila težkega trpljenja. Pogreb bo jutri, v torek, ob 4. pop. iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. Pokoj njegovi duši, žalujemo naše iskreno sožalje! —

Jubilej.

G. Franc Veber, upokojeni železničar in Krčevine, Aleksandrova 203 II, praznuje jutri, dne 22. t. m. s svojo soprogo Ivanko 30letnico svoje poroke. Slavljenčema, želimo še prav mnogo let srečnega življenja!

Poskus samomora.

27letni Štefan Schrumpf, ki je brez posla, si je včeraj v Vetrinjski ulici pred neko gostilno v obupu z ostrim nožem prerezal žile desne roke nad zapestjem. Močno okrvavljena obupanca so odpremili z rešilnim vozom v bolnico.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 21. oktobra. Zaprtó.
Torek, 22. oktobra ob 20. uri »Morala gospe Dulske« ab. A. Premijera.
Sreda, 23. oktobra. Zaprtó.
Četrtek, 24. oktobra ob 20. uri »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«, ab. C. Kuponi.

»Morala gospe Dulske« na mariborskem odru. Radi angažmana gospe Dragutinovičeve, ki je ena najboljših interpretk »gospe Dulske«, se je ta poljska komedija po 10. letih stavila na letošnji repertoar in bo prva predstava v torek, 22. t. m. Za ab. A. Režira g. Skrbinšek, nastopijo ge. in gdč. Dragutinovičeva, Starčeva, Kraljeva, Udovičeva, Zakrajškova, Savinova, Pečarjeva in gg. Skrbinšek in Rasberger.

Koncert Brandl-trio. Opozarjamo že danes na izredni koncertni užitek, katerega nam bo pripravil komorni trio Brandl v mariborskem gledališču v soboto, 9. novembra.

Koliko osebja bo zaposlila mestna občina radi novih občinskih naklad?

Poleg ravnatelja užitniških uradov bi bilo nastavljenih 11—13 preglednikov in 55 paznikov-dnevničarjev, ako potreba ne bo zahtevala še večje število osebja. Plače so proračunane na 1.200.000 Din, tako da bodo celokupni letni stroški znašali najmanj poldrugi milijon, dočim je maksimum dohodkov proračunan na 4 milijone. Ako upoštevamo, da je itak šibek efekt zmanjšani s tem, da bo tržnina znižana za polovico, je skoro nezmišljevati novo naklado, ki bo prispevala edino k podražitvi najnujnejših eksistenčnih potreb. Maribor bo brez dvoma postal najdražje mesto v Jugoslaviji, doslej sta mu konkurirala le Novi Sad in Beograd. Prihodnost nam res mnogo obeta! —

Vplačilo drugega obroka akcij za agrarno banko.

Opozarjamo imejitelje akcij privilegirane agrarne banke, da je rok za vplačilo drugega obroka od 15. oktobra do 15. novembra. Kdor ne bi drugega obroka vplačal pravočasno, zapade njegov prvi obrok v korist rezervnega fonda banke. —

Dvomesečni strokovni tečaj.

ki ga je oblastna samouprava mariborske oblasti priredila za one učitelje, ki nameravajo voditi kmečko-nadaljevalne tečaje, je zaključen. Bila sta dva tečaja: na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru in na kmetijski šoli v St. Jurju ob j. ž. in sta se vršila v treh presledkih (april, junij, oktober). Od 15 udeležencev na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru jih je dobilo 13 spričevalo. Udeleženci so odnesli najboljše vtise v vsakem pogledu, bodisi z ozirom na podajanje snovi, kakor tudi drugače. Mnogo so pridobili v teoretičnem in praktičnem pogledu. S tem tečajem, ki je prvi te vrste, je oblastna samouprava pokazala razumevanje za ono kulturo, ki jo je treba v interesu vseh čimprej presaditi med kmečko ljudstvo, to je kmečka kultura. Pritegniti je treba mladino, ki je naša bodočnost, in ji ponuditi tako nujno potrebno poklicno kulturo. Menda se smemo nadejati, da ne bo nova upravna oblika presekala tako pravilno smer. Med kmečkim ljudstvom in strokovnim znanjem stoji ljudska šola in ž njo učitelj in ravno zato je želeli, da bi se taki tečaji nadaljevali. To potrjujejo tudi že obstoječi kmečko-nadaljevalni tečaji, ki so tako lepo uspevali. —

Odbor društva »Jadran« v Mariboru je na svojem širšem sestanku dne 18. tm. sprejel naslednjo resolucijo: Društvo »Jadran« protestira v imenu vsega članstva proti nečloveškemu početju italijanske oblasti napram nedolžnim žrtvam puljskega procesa. —

Zagoneten novorojenček.

V mrtvašnici na pokopališču v Radvanju so v soboto zjutraj našli mrtvega novorojenčka ženskega spola, ki je bil položen skozi okensko omrežje in skrbno zmotan v brisače in papir. Našel ga je zidar France Majer in obvestil o zagonetnem zavrtku orožništvo, ki je uvedlo preiskavo in ugotovilo, da gre bržčas za prebran porod in da je bilo dete rojeno mrtvo že v osmem mesecu. Čigav je otrok se doslej še ni doznalo. Trupelcu je bilo priloženih 30.—Din, ki so bili bržčas namenjeni za pogrebščino. Danes je otroka pregledala zdravniška komisija.

Dva nočna napada v Studencih

Sobotna noč je bila v Studencih prav nemirna in mestoma celo burna. Neznani storilci so izvršili dva drzna napada in z noži nevarno oklali tesarja Franca Kosmajerja in delavca Antona Kokota.

Prvi napad je bil izvršen okrog 23. pred gostilno Kuralt na Aleksandrovi cesti. Med pretepom je neznan izzivač zasadił nož tesarju Kosmajerju v desno stran pleč prav globoko in mu zarezal nevarno rano, tako da je bilo oboje rešilnega oddelka mnenja, da se mu vidi pljuča. Kljub nevarni rani Kosmajer ni hotel v bolnico.

Drugi napad pa je bil izvršen ob 2. zjutraj pred gostilno »Veseli kmet«, kjer so pretepača zabodli delavca Antona Kokota v levo stran pod pozdruho. Tudi njegova rana je nevarna. Rešilni avto je prišel v Studence okrog pol 4. Nihče od ranjencev pa ni hotel v bolnico. Stanje Kokota pa se je proti jutru tako poslabšalo, da je sam zaprosil, da ga prepeljejo v bolnico. Kokotu so napadalci zabodli žepni nož tudi v nos in ga pustili v rani. Ranjenec pa je z ostrim nožem v nosu tekel do svojega stanovanja, ker se je bal, da bi sicer izgubil preveč krvi in ga izdri šele na pragu. Kosmajer pa je močno krvavel iz zevajoče rane. Ko so ga na stanovanju slekli, je bilo v srajci nad poldrugi kilogram strjene krvi. Kri so mu ustavili šele s povoji, s katerimi ga je skrbno prevezalo oboje rešilne postaje. Kosmajer je bil še sinoči doma in ni izključeno, da je pravočasno zdravniško pomoč zamudil in da bodo mogoče nastale radi odlašanja kake komplikacije.

Preiskavo vodi žendamerijska stanica v Studencih, ki je drznim storilcem že na sledi. Doznava se, da so se že zgodaj zvečer sestali v Mariboru v Ljudski kleti in grozili, češ da morajo še istega večera nekoga zaklati. Nato so obiskali vrsto gostiln v Studencih in končno izzvali pretepe, katerih žrtvi sta nevarno ranjena Kosmajer in Kokot. Nadejati se je, da bodo storilci kmalu pod ključem.

Zračni akrobati v Mariboru.

Danes popoldne med 15. in 16. uro prišpeta v Maribor dve letali tvrdke Katzenstein-Raab, ki sta se včeraj udeležili letalskega mitinga v Ljubljani, ki je uspel nad vsa pričakovanja. Letali vodita lastnik podjetja in inž. Knopf. Ni izključeno, da bosta letali ostali v Mariboru do prihodnje nedelje in da bo mariborski »Aeroklub« priredil miting, kakoršnega je imela včeraj Ljubljana.

Dve sceni ljubosumja.

Včeraj okrog 22. se je v Magdalenski ulici št. 7 vnel tak prepir, da je razgrajanje zbudilo vso sosesčino. Ko se je stražnik, varuh nočnega mira, približal omenjenemu stanovanju, je bila vsa ulica na oknih. Pri pripovedovanju in zasliševanju na se je zvedelo, da je mož imel malo preoster nastop s svojo ženo, ki je odšla brez njegove vednosti v gostilno z neko družbo. V navalu strastnega ljubosumja je svolega nečaka oklofotal, da ga je oblika kri. Otroci so se zbalí očeta in v strahu zbežali na ulico, končno pa je stražnik posrbel za mir. Razburjeno sosesčino na je tišina jesenske noči zopet zazibala v sladke sen. — Dokaj zanimivejša in razburilivejša pa je bila scena, ki jo je izzvalo ljubosumje sinoči na Aleksandr. cesti, kjer je Ana R. napadla tovarišico svojega moža. Ivana I. si je privoščila malo kavalrstvo svojega obožavatelja in izkoristila njegovo naklonjenost ter dovolila, da je ob pozni uri presenečeni možakar plačeval za njo izbrane pijače in prigrizke. Ko sta prišla na ulico, sta se seveda hotela oddolžiti drug drugemu za izkazano prijateljstvo. Komaj pa je v mraku cmoknil prvi poljub, je padla po zapeljivki Ivanki trda pest ogoljufane soproge Ane, ki je prešestnico iztrgala iz objema svojega moža, jo vrgla na tla in še na fleh pretepal, dokler je ni iz vročih klešč ljubosumja osvobodil stražnik. Zadeva bo bržčas zaključena šele pred sodiščem.

Pri današnji Svengaljevi predstavi na čast inozemskih gostov bodo 4 najboljši mediji nagrajeni. Direkcija bo v vsrhu 2 dami in 2 gospoda nagradila po sodbi občinstva. 2696

Svetovna borba proti pretiranim sportnim izrodkom

PRVI ZNAKI REAKCIJE V AMERIKI IN NA ZAPADU. — KVARNE POSLEDICE PRETIRANEGA SPORTA. — NAŠE NALOGE IN DOLŽNOSTI.

V času, ko si je moderni sport osvojil ves svet, se je skoraj istočasno v Ameriki, v Evropi in celo v naši državi pojavila prva ostra in odločna reakcija proti njegovim izrastkom in izrodkom. V Ameriki so se nekateri najuglednejši listi uprli proslavljanju nekulturnih rokobor, ki v poslednjem času nimajo drugega namena kakor izvabljanje denar iz žepov radovednega in senzacij lačnega občinstva. Kvarni moralni vplivi boksa in drugih sličnih sportov so postali torej celo skrajno materijalistični in racijonalistični Ameriki povod za alarm, ki kliče po obrambi. Istočasno so Francozi ugotovili, da vpliva sport, osobito na ženske, zelo kvarno. Igralke tenisa postanejo pri pretiranem gojenju tega sporta grde in ostarele, pa tudi v organizmu se pojavijo gotove neprijetne spremembe, ki zamorejo z mater preiti na otroke in s tem na bodoče rodove, nove človeške generacije.

V Angliji, tej materinski deželi sporta, se je te dni oglasila znamenita in svetovnoznana plavalka. Izjavila je zastopnikom časopisja, da ji je sport več škodoval kakor koristil, da ji je več vzel nego dal. »Kaj mi pomaga vsa slava«, je dejala, »ko sem pa zaradi lova za rekordi izgubila svojo žensko lepoto in mikavnost. Moje mišičevje se je nesorazmerno razvilo, roke so mi postale predolge in v slučaju bolezni bo moral moj organizem hraniti tudi te nesorazmerno razvite mišice. Moje mnenje je tedaj, da sport za ženske ni!« Do enakih sklepov je prišla pa nedavno tudi naborna komisija naše vojne akademije v Beogradu, ki je ugotovila, da je velika večina kandidatov telesno nesposobna za sprejem v akademijo samo zaradi pretiranega gojenja sporta. Ugotovila je, da posebno nogomet nesorazmerno spremeni mlado človeško telo ter da večina nogometašev boleha na različnih srčnih hribah in napakah.

Če pristejemo k tem tako jasnim ugotovitvam še mnenja nešteti zdravnikov, pedagogov in mislecev, pridemo končno do logičnega zaključka, da je tisti sport, ki si je osvojil svet pod geslom borbe za zdravo telo, postal v svojih pretiranih izrodkih in golih borbah za slavo prvenstva, uničevalec zdravja in duševnega napredka novih človeških rodov. Na eni

strani je tedaj vzgojil vrsto nesorazmerno telesno razvitih ljudi z različnimi napakami in hibami, na drugi strani je pa ubil zmisel za pravo lepoto in dobrino resnične duhovne kulture, ki še nikoli ni bila zašla v tako obupno krizo kakor sedaj. Tako smo torej naposled tudi v sportu prišli do onih ekstremov, ki so vselej nasprotje prvotne zamisli in katerih rezultati so kvarni in usodni za cele generacije. In treba bo mnogo resne volje in naporov najboljših človeških sil, da se sport zopet potisne v one meje, ki so mu edino določene, ako hoče biti to, kar je hotel biti. Pred vsem pa se mora pričeti zavedati, da njegov namen ni hla stanje po kratkotrajnih rekordih in da je pri človeku duša najmanj tako važna kakor telo, ker brez duhovne kulture in srčne plemenitosti je vsako, tudi še tako lepo in razvito telo samo prazna posoda brez vsebine — mrtva lutka.

Pri nas Slovencih je sport, hvalabogu, razvit samo po mestih in tudi tu še ni dosegel onih ekstremov kakor drugod, posebno na zapadu in v Ameriki, kljub temu pa je v interesu naše intelektualne mladine, v prvi vrsti našega dijaštva, da ostane na zdravi in normalni sportni liniji. Sport naj ji ostane sport, a uk in izobraževanje duha in srca oni višji cilj, ki jo edini more usposobiti za bodočo voditeljico našega naroda in stvariteljico nje gove boljše usode. Sportni rekordi pač zamorejo trenutno dvigniti koga na površje, zamorejo začasno proslaviti tudi narod in državo, toda resnične in trajne vrednosti more biti samo to, kar je plod duha, ne telesa in njegove mehanične zdresiranosti. Zato bi bilo potrebno, da bi posebno naši vzgojitelji, oni, katerim je poverjena vzgoja naše mladine, storili vse kar je v njihovi moči, da se pri nas sport ne razvije do skrajnih izrodkov in da se našemu naraščaju zopet vcepi ljubezen do resnične izobrazbe in kulture. V tem oziru bi pa veliko mogel storiti tudi Sokol, a moral bi se strogo držati načel in ciljev onih velikih mož, ki so ga ustanovili in mu poleg telesne poverili tudi duševno, moralno in narodno vzgojo Slovanov. Ko kliče proti pretiranemu sportu na okope veliki kulturni svet, tudi mi Slovenci ne smemo držati rok križem!

Fordova zračna invazija

Na mednarodni razstavi za avijatiko v Londonu je tudi Ford razstavil svoje potniško letalo »5 A. C.« Ko je bila razstava zaključena, je letalo odletelo na propagandni polet po Evropi, kar je vzbudilo v vseh aeroplanskih industrijah splošno nevoljo, ker se je pač izkazalo, da je Ford tudi na polju avijatike najnevarnejši konkurent. Najresneje si ga je »izposodil« nemški tisk, ki si prizadeva zasenčiti prednosti Fordovih letal, konkurenčno ceno pa upravičuje s slabim materijalom. Iz Londona je priredil »5 A. C.« polet v Pariz, nato v Kelmorajn, Berlin in končno v Moskvo. Nemci očitajo Fordu, da izrablja psihološka nagnjenja človeka, ker zna občinstvo s svojimi proizvodi izredno zaslepit. Razen tega pa mu odkrito priznavajo, da je njegovo bogastvo toliko, da se z njim ne bi mogel nihče spoprijeti na gospodarskem, oziroma industrijskem polju. Zadnja ugotovitev drži tako neizpodbitno, da je skoraj sigurno, da bodo Fordova letala v najkrajšem času nastopila pot Fordovega avtomobila, ki je kljub zabavljanju in roganju konkurence osvojil ves svet in služi povsem dobro svojemu namenu.

Wilkinsova odkritja o Grahamovi zemlji

Minulo leto pomeni pričetek nove epohe v raziskovanju krajev okrog Južnega tečaja. Smelemu polarnemu raziskovalcu obeh polov, Wilkinsu, pa pripada slava novih odkritij, v prvi vrsti pa priznanje, da je iz aeroplana storil najmodernejšo sredstvo za raziskovanje polarnega večnega ledu. Prvi polet nad Juž-

ni tečaj je uspel 16. novembra 1928, kateremu so sledili nadaljni poleti, dokler nista Wilkins in njegov pilot Carl Ben Eielson docela preiskusila svoje letalo. Dne 20. decembra sta letela nepretrgoma deset ur nad Grahamovo zemljo in ugotovila, da je otok, ne pa polotok, kakor se je prvotno domnevalo. Wilkins je širok morsk prehod, ki deli otok od antarktičnega kontinenta imenoval Stefansonova ožina. Razen tega je Wilkins ugotovil, da Grahamova zemlja ni samo eden otok, temveč da ga deli fjordu podobno prekop v dva skoro enaka dela. Omenjeni fjord je registriral že Norden-skjöh na vzhodni strani otoka, kjer ga je opazil tudi Wilkins. Sedaj, ko nastopa na Južnem tečaju polarno poletje, pa bo Wilkins priredil polet na zapadno stran, da se popolnoma prepriča o resničnosti svojih trditvev. Pričakovati je torej, da se bo geografska slika antarktičnih predelov docela spremenila, verjetno pa je, da bo Wilkins na svojih novih poletih razkril še večje tajnosti skrivnostne zaledenele ploskve.

Švedski zaporji prazni

Zadnje čase je bilo na Švedskem odpuščenih iz službe več nameščencev v kaznilnicah. Tamkaj so morali namreč zapreti celo vrsto zaporov, ker so bili prazni, ali po so imeli največ 1—3 goste. Najprej je bila zatvorjena kaznilnica v Stockholmu, kjer je bil zaprt samo en tat, ki je baš sedaj prestal svojo kazen. Kaznjenci bodo izročeni večinoma v policijske zapore. Srečna švedska dežela!

Spominjajte se CMD

Sokolstvo

Sokolski oddelki v vojašnici
Kralja Petra

pričnejo telovaditi z današnjim dnevom. Vsi moški oddelki telovadijo v ponedeljkih in petkih, in sicer člani od 19. in pol do 21, vadi br. Černe; moški naraščaj od 17. do 18.30, vadi br. Pivko; moška deca od 15. do 16.30, vadi br. Gala.

Ženski oddelki imajo svojo redno telovadbo v sredo in soboto. Članice od 19. do 20., vadi s. Kosova; žen. naraščaj od 17.15 do 19. vadi s. Smerdujeva; žen. deca od 15. do 16.30, vadi s. Pacherjeva. K telovadbi naj se prihaja točno. Zbirališče pred vojašnico. Kdor zamudi nima pristopa.

Sokol v Slovenjgradcu

V proslavo 10 letnice obstoja našega sokolskega društva se je vršil v soboto dne 19. oktobra v risalnici meščanske šole slavnostni občni zbor, ki ga je članstvo kljub izredno slabemu vremenu posetilo v velikem številu. Prvi se je oglašil k besedi starosta brat dr. Železnikar, ki je v izredno lepem govoru opisal nastanek in zgodovino razvoja našega društva tekom desetletne dobe. Povedal je mnogo zanimivega in je za svoj lepo zasnovan govor žel zasluzeno priznanje. Nato so poročali za tehnični odsek načelnica s. Ivančeva, za mladinski in socijalni odsek br. Tominec, za zdravniškega br. dr. Železnikar, za prosvetnega br. Šentjura, za dramatskega br. dr. Lavrič, za gradbenega in veselicega br. Rojnik. Vsi referati so bili vzorno sestavljeni in nagrajeni s ploskanjem, tako da je ves občni zbor potekel v najlepšem slavnostnem razpoloženju. Br. starosta dr. Železnikar je občni zbor prenaprosto zaključil. Ker na zboru ni bilo prilike, porabljam to priložnost ter kličemo našemu dragemu starosti, ki vodi društvo od početka dalje do danes, k desetletnici starostovanja iskren zdravo s topljo željo, da bi nam še mnoga leta starostoval čil in zdrav!

Otvoritev Sokolskega doma v Slovenjgradcu.

V nedeljo dne 17. novembra se proslavi delna otvoritev Sokolskega doma s svečano telovadno akademijo v dvorani Sokolskega doma. Prireditev se vrši ob 16. uri, tako da bodo tudi gostje izven Slovenjgradca mogli posetiti prireditev. K našemu velikemu prazniku vabimo sestre in brate od blizu in daleč; vsa društva pa naprošamo, da se na to našo prireditev ozirajo. Po akademiji se bo vršil v dvorani ples in prosta zabava.

Skesani grešnik

V Negotinu se je pripetil te dni redek slučaj, da se je pobežli kaznjeneč po dolgih letih vrnil v zapor, ker ga je pekla vest. L. 1920 je bil neki Markovič obsojen na 18 let težke ječe, ker je umoril svojo ženo. Prepeljali so ga v kaznilnico v Niš, iz katere pa je pred 5. leti pobežnil. Sedaj pa se je prostovoljno sam javil oblastim v Negotinu in izjavil, da se hoče vrniti v zapor, ker ga preveč peče vest. Živel je dosedaj pod nekim muslimanskim imenom po raznih krajih Jugoslavije in se po svojem begu iz zapora tudi vnovič oženil.

ODOL **PÂTE DENTIFRICE**

čistilna-osvežuloča-štedljiva

Sport

»Železničar« v Leobnu.

Včeraj je moštvo »Železničarja« gostovalo v Leobnu in podleglo tamkajšnjemu SV Donawitz v razmerju 3:2 (1:0). Moštvo je radi naporne vožnje predvedlo igro, ki ni dosegla običajne forme. Zopet se je odlikoval Frangeš. Gostje so zapustili najboljši utis in želi s strani številne publike mnogo priznanja.

Mednarodna rokometna tekma.

Včerajšnja rokometna tekma med gaškimi Sportklubom in »Železničarji«, ki je končala z visoko zmago gostov v razmerju 10:3 (6:2), je nudila prvovrstno igro. Železničarji so nudili rutiniranemu nasprotniku dokaj odpora in dokazali, da imajo začetniško dobo že za sabo. Vrzel, ki so se opazale v moštvo, se bo dalo brez dvoma zamašiti, kakor hitro se bo za igro med aktivnimi nasprotniki in med občinstvom zanimanje povečalo. — Včerajšnji prireditvi je pripisati velik propagandni pomen.

»Maribor« ima zabrano igre.

Včeraj je bil »Maribor« brzozavno prepovedan start z motivacijo, da je v rezervnem moštvo nastopil igralec, ki ni bil verificiran za belo-črne. Kazen je brez dvoma nepravilno tolmačena in za kazno vanje uporabljen paragraf, ki ne odvarja prestopku. Akt podsaveza pa je mariborski sport prikrajšal za najzanimivejšo jesensko prireditev, reprizo Maribor-Rapid.

»Hajduk« državni prvak.

Včeraj je BSK v Splitu porazil »Hajduka« v razmerju 2:1 (1:0), kljub temu pa je Hajduk ostal na vodstvu prvenstvene tabele in si priboril državno prvenstvo z dvema točkama pred BSK, ki je startal v državnem prvenstvu z veliko smolo, čeprav ga je smatrati za najboljšo moštvo v državi.

Ostale tekme.

Dunaj: Austria - FAC 3:0, Admira - Vienna 3:0, Rapid - Sportklub 5:1, Haakoah - Wacker 1:0.

Zagreb: Hašk-Čakovec (prv.) 5:0.

Ljubljana: (prvenstvo) Primorje - Svoboda 10:0, Hermes - Jadran 5:1, Grafika-Slavija 3:0, Natak - Reka 6:2.

Praga: V. Žizkov - Sparta 3:1, Slavija - Čehie Karlin, 3:1, DFC-Moravska Slavija 9:2, Kladno - Teplitzer FC 3:1.

Altona: Nemčija - Finska 4:0.

Kolesarska dirka kluba »Perun«.

Včeraj se je vršila klubova zaključna dirka na progi Maribor - Zgor. Sv. Kungota 13 km. Dirka se je vršila v najlepšem redu brez vsakih nezgod, čeprav je progga po vijugasti Dolgi dolini zelo opasna. Prvo mesto v glavni dirki si je priboril že znani vozač Štefan Rozman, na Waffenrad-Steyer kolesu v času 20 minut. Drugo Franc Štruel, 20.01 tretje Krajner Leopold 22.03, četrto Uršič Konrad 23.000. Skupina juniorjev: Prvi Fritz Rajmund Waffenrad-Steyer 22 minut, drugi Maurič Bogomir 22.01, tretji Vudler Alojz 22.02, četrti Nikolič Milorad 22.06.

Zahvala.

Za izredno veliko udeležbo na pogrebu našega iskrenoljubljenega soproga, oziroma očeta, strica i. t. d., gospoda

Franje Šalkoviča

izrekamo najiskrenijo zahvalo vsem darovalcem vencev in cvetic. Posebno zahvalo dolgujemo stavb. nadsvetniku inž. Černejcu, kot zastopniku mestne občine, kakor tudi vsem gasilnim društvom iz Maribora, Ptuj, Celja, Studencev, gasilnega društva delavnic državnih železnic, Pobjezja, Kamnice, Radvanja, Pekar in Blistrice.

Posebno zahvalo dolgujemo tudi Čevljarski zadrugi, ki je korporativno prišla na pogreb.

Prav iskreno zahvalo pa izrekamo še zdravniku Dr. Karlu Ipavcu za takojšnjo pomoč, kakor tudi kapetanu požarne brambe, gospodu Ivanu Volterju, za ves trud v naših najtežjih urah.

Maribor dne 20. oktobra 1929.

2692

Žalujoti ostali.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 197

Dolgo časa so mu vrvele te misli po glavi. Nato je vstal, stopil k oknu in zamrmral: »Končano je... ne mislimo več na to moro... Rim je dva koraka od tod... Rim, moj pristan, moja rešitev!...

O Bianki, ubogi deklici, ki je umrla tam v Aretinovi palači, se mu ni oglasil nobeden očitek vesti, nobena misel spomina.

V njem ni bilo ničesar več razen veselja, da je otef.

V Rimu najde zopet Imperijo!

In Imperija je bila izvrstno orodje na poti do sreče, ki se ga je naučil ceniti in ga je hotel večje rabiti tudi v prihodnje.

Ko se je bližala noč, je zahteval svojega konja.

Krčmar ga je privedel in mu spoštljivo držal uzdo, dočim je krčmarjeva hčerka držala kardinalu stremen.

Bembo je izpil še požirek vina, nasmehnil se deklici, mahnil krčmarju v slovo, izpodbodel svojega konja in se oddaljil v polnem diru proti Rimu.

Komaj četrt ure potem, ko je Bembo izginil sta pred krčmo »Pri vilah« razjahala dva jezdeca. Eden izmed njiju se je že oddaleč odlikoval po svoji orjaški postavi. Njegov obraz je bil mračen in žalosten.

XIV.

Džennaro plača svoj dolg.

Ker — z bralcem vred — nimamo daru vseprisotnosti in ker so se pripetili v Benetkah vzporedno s tem, kar smo pravkar pripovedovali, važni dogodki, smo primorani zapustiti svoja dva jezdeca, ki sta se ustavila »Pri vilah«, zapustiti tudi Bembo, ki jaha proti Rimu, da se združi tamkaj z Imperijo. Z obljubo, da postavimo te osebe kmalu spet na pozorišče, dvignemo zdaj zagrinjalo nad drugimi prizori.

Prosili bomo bralca, da naj se vrne z nami na tisto ponočno slavje ljubezni in smrti, ko je kurtizana Imperija v minuti brezumja in ljubosumne besnosti izročila svojo hčer kardinalu in mu povedala pot, po kateri je najbrže zbežala. Prosili ga bomo, da si obnovi spomin o prizoru v gondoli, o smrti Sandriga in Juane, ter prestavi nazaj, v trenotek ko je Imperija pristala k nabrežju v tisti mali barčici, zibajoči se semintja, kakor so hoteli valovi.

Zbrala se je gruča ljudi. Neki možak se je ponudil, da pelje kurtizano domov... Medtem je na drugem kraju Skalabrino javil Rolandu, da je zabodel Sandriga in utopil Imperijo.

Roland je dal najprej različna povelja in odšel proti jutru iz svoje hiše na Olivolskem otoku. Skalabrino se je spustil po njegovi zapovedi v drugi smeri

na Bembovo sled. V hiši je ostal samo stari Filipo; videli smo, da je prišel Aretinov sluga Žaneto prepozno, da bi mogel obvestiti Rolanda o prihodu Bembovem k njegovemu gospodarju.

On je zasledoval dvojno sled: sled Bianke in sled Juane. Od Juaninega odhoda iz hiše v Mestre pa do današnjega dne je ni izgubil izpred oči. Izročil je bil mlado žensko varstvu onega izmed svojih prijateljev, z naročilom naj jo skrivaj čuva in nadzoruje.

»Ubogo dekcle!« je mislil sam pri sebi. »Njena ljubezen do Sandriga jo tira nemara v kako katastrofo. In on, podla duša, bi jo bil ubil v zahvalo za to ljubezen, da ni nočoj Skalabrino... Toda zdaj je mrtev!... Kaj bo z njo?... Moram jo poiskati, da se izjoče v bratovskem naročju in najde sočutno srce, ki jo bo tolažilo v njeni muki. Oh, da bi mogel najti jaz besede, ki bi vrnilo moji sestri nekoliko miru... O mati, zakaj ni tebe tu, tebe, za katero je njeno plemenito srce privoli v tisto žrtev, ki je nisi poznala, ti, ki si jo imeovala svojo hčer!«

S takimi mislimi v glavi, ugibaje zdaj, kaj poreče Juani, zdaj spet, kam je izginila Blanka, je hodil ob nabrežjih, bližaje se Juaninem stanovanju, čigar natančni naslov je izvedel že prvi dan. Malo je manjkalo, da se ni zaletel v gručo moških in ženskih; gledali so nekaj, kar je moralo biti res izvenredno. In ko je Roland dvignil oči, je spoznal Imperijo v njenem čolničku. Imperijo v popolni veselični obleki, Imperijo, ki se je tresla od mraza in je bila od gneva bleda kakor mrlič.

Zamolkla kletev je bruhnila Rolandu preko ustnic. Imperija torej še živi!

In je prišla nazaj, da si jo je Skalabrino pahnil v kanal! Zločin, močnejši od pravičnosti, je slavil še vedno svojo zmago.

Roland se je vdal ob tem pogledu mrkemu premišljevanju in se je na tihem že vpraševal, ali ne bi planil nad to žensko.

»Zakaj je nisem sinoči ubil!« je zamrmral sam pri sebi.

Kakor v prikazni morečih sanj je zagledal možaka, ki je stopil iz gruč, skočil v čoln in naglo odveslal s kurtizano proti njenemu domu.

Bilo je že par minut, odkar se je množica razkropila. Roland je stal še vedno na istem mestu, ves trd od presenečenja. Skoraj groza ga je bilo. Nekakšna jeza je vrela v njegovi notranjosti.

Nazadnje so se mu dvignile prsi z globokim vzdihom, in hotel je oditi, a nekdo se je dotaknil njegove rame. Okrenil se je naglo in zagledal moža, ki se mu je naklonil; oblečen je bil v udobno barkarolsko obleko.

»Kdo ste?« je vprašal Roland.

»Ako hočete iti malce zmano, vam povem,« je odgovoril neznanec.

»Ni treba. Zdjaj vas spoznam. Vi ste Gvido Džennaro, načelnik policije.«

In Roland se je naglo ozrl okrog sebe, da se ugotovi, ali sta sama. Obenem se je začul proti more-

bitnemu napadu.

»Pomirite se, gospod,« je dejal Gvido Džennaro. »Vi se dobro spominjate človeškega glasu: danes ste me spoznali že drugič samo po mojem glasu. A jaz gospod velecenjeni, se spominjam dejanj.«

»Kaj hočete reči?«

»To, da se vam od mene ni bati ničesar, dokle sem vaš dolžnik.«

»Izrazite se jasneje...«

»Usojam si vam predlagati, da pojdite z mano. Tukaj nisva varna pred vohuni.«

»Kam hočete, da greva?«

»Kamorkoli, samo da se moreva razgovarjati nemoteno vsaj deset minut. V tole cerkev na primer.«

Roland se je nezaupno ozrl na cerkev.

»Gospod,« je dejal policijski načelnik in se naklonil, »kolnem se vam na svojo dušo, da se v tej cerkvi ne skriva noben berič, ki naj bi vas aretiral. Sicer pa, če vam je ljubše, da greva kam drugam, sem popolnoma pripravljen iti z vami.«

»Vstopiva,« je dejal Roland.

Cerkev je bila v resnici zapuščena, in kakor hitro je Roland vstopil, se je lahko prepričal, da ga Gvido Džennaro ni varal. Krenila sta proti stranski kapelici. Roland je sedel v senco nekega stebra in povabil roko policijskega načelnika, naj sede k njemu.

»Poslušam vas,« je dejal.

»Gospod,« je povzel Gvido Džennaro po minutnem molčanju, »predvsem je potrebno, da vas opozorim na nekaj: to je, da bi vas bil lahko aretiral sinoči na veselici pri kurtizani Imperiji, pa tega nisem hotel storiti.«

»Treba je bilo poizkusiti,« je dejal Roland, »saj je vaš poklic.«

»Moj poklic je, res da,« je odgovoril policijski načelnik, »ter pobral besedo, ki jo je rabil Roland.«

»Zakaj ste se torej obotavljali?«

»Tako vam povem, gospod. Vi ste mi podarili življenje, in menim, da mi morate biti nedotakljivi...«

Roland je začudeno pogledal policijskega načelnika.

»Reči hočem, do dne, ko vam izkažem uslugo, enako oni, ki ste jo storili vi meni.«

»To je, do dne, ko mi otmete življenje...«

»Ali pa kaj sličnega: vzemimo na primer, življenje osebe, ki bi vam bila dražja kakor vi samemu sebi, ako ne še bolj.«

Roland se je zdrznil. Temna in bridka iskra se je ukresala v njegovih očeh.

»Prosim samo nekoliko potrpljenja, gospod. Dovolite mi najprej, da povem do kraja, kar sem vam hotel povedati. Čast mi vas je bilo opozoriti, da ste mi nedotakljivi, dokler vam ne poplačam svojega dolga. Toda kakor hitro se bom lahko smatral nezadolženega napram vam — na to vas opozarjam istotako — bodo stremile vse moje sile in naporji po vaši aretaciji, zato ker ni samo moja dolžnost, da vas aretiram, nego tudi moj interes.«

Mali oglasi, ki služijo v posebnih in specialnih namene obširnosti: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitva, dopolnjevanje in oglaševanje trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Prazno sobo

s posebnim vhodom išče za takoj ali s 1. novembrom gospodična. Pismene ponudbe na upravo pod »Soba«, 2692

Učenko in pomožno delavko

od 14—16 let se takoj sprejme. Strojna tiskarna Gvajc, Ulica 10. oktobra 4, 2699

Stanovanje

obstoječe iz 2—3 sob s kuhinjo, kopalnico in pritlikinami ter vrtom oddam takoj. Ceno in naslov pove uprava »Večernika«, 2697

Meblovano sobo,

solnčna stran, oddam takoj. Naslov in ceno pove uprava »Večernika«, 2698

Sprejemem dva dijaka

na hrano in stanovanje, tik šol. Soba solnčna, hrana dobra. Naslov v upravi lista, 2675

Za svojo sestro

20letno kmečko dekle iščem boljše obitelji, kjer bi se imela priliko priučiti v kuhinji in pospravljanju sob. Cenjene ponudbe na upravo »Večernika« pod značko »Pridno dekle«, 2693

Vse vrste pletenin po meri,

ženske obleke, veste, puloverje, zimsko spodnje perilo, nogavice in vsakovrstna popravila izdeluje najbolje, najhitreje in najceneje: Strojna pletarna, Vojašniška ulica 2, 2318

Prazno stanovanje

2 sobi in kuhinja s pritlikinami in 1 lokalo se odda v najem. Ponudbe pod »November« na upravo lista, 2684

Brez posebnega obvestila!

V globoki žalosti naznanjamo tužno vest, da je naša ljubljena sestra, gospodična

Zofija Gvajc

v soboto, dne 19. oktobra 1929 ob 21.45 previdena s tolažili sv. vere verno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice s bo vršil v ponedeljek, dne 21. oktobra ob 17. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. Maša zadušnica se bo darovala, dne 23. oktobra ob pol 9. uri v župni cerkvi sv. Franciška.

Maribor, dne 20. oktobra 1929.

Anton Gvajc,
profesor.

Josip Gvajc,
nadgeometer.

brata

Ida Gvajc, roj. Hama
svakinja.

2694

Novo otvorenja trgovina s premogom in lesom

Tinnauer

Maribor 2544

Gregočičeva ul. 9

vhod tudi skozi Slovenska ul. 8

se priporoča cenj. občinstvu za blagohotna naročila.

Cene brezkonkurenčne!

Postrežba točna in solidna!

BRITVICE

Gillette, Mem extra, Mem de Luxe, Mond extra, Timor in vse britvske potrebščine nudi najugodnejše galanterijska trgovina

Drago Rosina

Vetrinjska ulica št. 26.

Spominjajte se CDM!

Brez posebnega obvestila!

Naš iskrenoljubljeni, nepozabni soprog, ozir. brat, svak in stric, gospod

Franc, Radovan Vrhunc

trgovec

nas je v nedeljo, dne 20. t. m., ob 22. uri po dolgem trpljenju za vedno ostavil.

Pogreb blagega pokojnika se bo vršil v torek, dne 22. oktobra 1929 iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju.

Maribor-Ljubljana-Niš-Kočevje, dne 21. oktobra 1929.

Marica Vrhunc, soproga; Ing. Neško Vrhunc, brat; Franja Vrhunc, učiteljica in Jospina Jak, roj. Vrhunc, sestri in vsi ostali sorodniki, 2695